

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ КРАЇНИ

¹Іванова Н. Ю., ²Корольова О. О., ³Билів В. М.

Національний університет «Києво-Могилянська академія», Україна

E-mail: ¹n.ivanova@ukma.edu.ua, ²korolyovaoo@ukma.edu.ua,

³v.byliv@gmail.com

Сьогодні питання енергоефективності та енергозбереження для кожного найменшого домогосподарства та економіки України в цілому є дуже важливим та актуальним.

Енергозбереження є стратегічним напрямом функціонування будь-якої економіки, підвищення її конкурентоздатності, прибутковості та бережливого використання обладнання. Перед Україною відкриваються нові можливості, але на шляху до них стоять ряд проблем таких як: обмеженість або повна відсутність більшості сировинних ресурсів; загострення конкурентної боротьби за ресурси на внутрідержавному та зовнішньому ринках; збільшення ризиків виникнення екологічних та техногенних катастроф; низька ефективність ресурсного менеджменту; виникнення міжнародних конфліктів, що спричинені світовим перерозподілом впливів та прав.

Як показали дослідження, у сучасній державній економічній політиці України ще донедавна активний акцент був зосереджений на понятті «енергозбереження», тоді як весь розвинений світ підходить до питання більш комплексно і оперує поняттям «енергоефективність», яке розглядається в системі раціонального використання ресурсу, екологічності та конкурентоздатності.

Енергоефективність – це комплексний підхід від етапу проектування до введення в експлуатацію будівлі чи обладнання. Вже давно на практиці будинки з пологим дахом намагаються проектувати так, щоб більша частина даху була розміщена на південь для можливості в майбутньому встановити на ній сонячні панелі чи колектори. Такий досвід необхідно впроваджувати і в Україні. Реалізація ефективних політики підвищення енергоефективності, розвитку відновлювальної економіки, альтернативних видів палива дасть змогу державі створювати необхідні умови для зменшення енергоемності економіки, оптимізує енергетичний баланс, дасть конкурентну перевагу над економіками країн, що розвиваються і залишаються на «старому» енергетичному укладі.

Перед новою українською владою стоїть найважливіше завдання у забезпеченні трансформації економіки на новий технологічний рівень розвитку. Пріоритетом мають стати всі заходи та проекти, що покликані підвищити ефективність енергетичних ресурсів, не можна

допустити технологічного відставання нашої держави від розвинених держав світу. Сьогодні, в таких країнах, потенціал кінцевого споживання практично вичерпано. На стадії завершення відбувається формування енергоефективного суспільства в країнах західної Європи. Енергоефективне суспільство здатне успішно справлятися з енергоефективним використанням ресурсів, енергозбереженням, розвитком економіки, не приносячи шкоду суспільству.

На думку авторів, для України ключовими напрямками забезпечення енергоефективності є:

- енергетична безпека: в край важливе питання в умовах, коли основні енергетичні ресурси імпортуються в Україну з Російської Федерації. Окрім зменшення імпорту стоїть завдання також у нарощуванні власного видобутку енергоресурсів і розвитку альтернативних джерел енергетики;

- економічний розвиток і конкурентоздатність: зниження енергоємності всіх областей економіки, підвищення конкурентоздатності промислових підприємств, зниження собівартості виробництва товарів, створення продукції із збільшеною доданою вартістю, створення високотехнологічної продукції, нарощування експорту у країнах світу;

- охорона здоров'я і довкілля: зниження забруднення довкілля та житлових приміщень.

- зміна клімату: виконання зобов'язань відповідно до міжнародних договорів та конвенції ООН, відповідність директивам та вимогам міжнародних домовленостей з метою зменшення впливу на зміну клімату.

Основні бар'єри на шляху досягнення енергоефективності:

- стратегічні: відсутність єдиної енергетичної стратегії для країни в цілому та кінцевого споживача окремо в частині глобальної енергосистеми;

- інформаційні: відсутність інформації, розуміння та усвідомлення з боку споживачів, уряду, промислових підприємств, виробників та транзитерів про раціональність використання та обсяг інвестицій;

- ринкові: складність доступу або висока вартість технологій, проблеми з обслуговуванням та ремонтом;

- фінансові: окупність проектів іноді буває понад 10–15 років, що майже одразу відсіює приватних інвесторів. Реалізація проектів за рахунок державних коштів повністю чи частково може мати корупційну складову.

- регуляторні: низькі тарифи на електроенергію змушують задумуватись над інвестиціями в енергозбереження;

- політичні: ситуація з майже постійними виборами в Україні, висока ймовірність революцій, а також війна та загроза повномасш-

табного вторгнення на територію України знищують бажання інвестувати в довгострокові проекти.

Враховуючи наведені загрози та бар'єри важливо розпочати формувати свідоме енергоефективне суспільство з самого малку від дитячого садочка і навчальних закладів. Критерієм успішності енергоефективного суспільства має бути результат ефективного використання ресурсів, вторресурсів, обліку всіх витрат, свідомого споживання і, як наслідок, досягнення високого рівня життя, побуту, відпочинку.

ЩОДО РОЗРАХУНКУ СОБІВАРТОСТІ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ

Кравчук О. А.

Хмельницький національний університет, kravchukoa2@gmail.com

Розробка програмних засобів потребує певних інтелектуальних і трудових витрат, а також обов'язкового використання комп'ютерної техніки, що визначає особливості розрахунку собівартості програмного продукту.

Для прийняття рішення про розробку ІТ-системи власними силами або про покупку готового продукту необхідно:

– оцінити собівартість ІТ-системи (при її розробці власними силами);

– провести моніторинг ринку ІТ-технологій;

– прийняти відповідне рішення шляхом порівняльного аналізу та обліку виробничих і фінансових можливостей.

Одним з найважливіших економічних показників оцінки є собівартість ІС, яка являє собою фактичні витрати прикладеної праці та принесену частину вартості засобів виробництва, виражених у грошовій формі. Склад витрат, що враховуються в собівартості, залежить від обраного методу її розрахунків. Для оцінки собівартості програмних продуктів і ІС найчастіше використовують наступні методи:

– питомих показників – базується на розрахунках собівартості нової ІС з урахуванням собівартості базової ІС або продукту-аналога;

– структурної аналогії – базується на розрахунках собівартості ІС виходячи із самої структури собівартості;

– калькуляції – заснований на класифікації витрат по калькуляційних статтях.

Собівартість ІС є сумою значень за статтями.

1) за кошторисом витрат – базується на розподілі витрат за економічними елементами.